

Suvestinė redakcija nuo 2020-06-01 iki 2022-04-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [25-745](#), i. k. 1041010ISTA0IX-1969

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASOCIACIJŲ Į S T A T Y M A S

2004 m. sausio 22 d. Nr. IX-1969
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas reglamentuoja juridinių asmenų, kurių teisinė forma yra asociacija, steigimą, valdymą, veiklą, pertvarkymą, pabaigos (reorganizavimo ir likvidavimo) ypatumus.

2. Asociacijoms, kurių veiklą reglamentuoja kiti įstatymai, šio Įstatymo nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja kitų įstatymų nuostatomis.

2 straipsnis. Asociacijos samprata

1. Asociacija – savo pavadinimą turintis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – koordinuoti asociacijos narių veiklą, atstovauti asociacijos narių interesams ir juos ginti ar tenkinti kitus viešuosius interesus.

2. Asociacijos pavadinime gali būti žodžiai „asociacija“, „visuomeninė organizacija“, „susivienijimas“, „konfederacija“, „sąjunga“, „draugija“ ar kiti.

3. Asociacijos buveinė turi būti Lietuvos Respublikoje.

4. Asociacija privalo turėti bent vieną sąskaitą kredito įstaigoje.

3 straipsnis. Asociacijos veiklos pagrindai

1. Asociacija veikia laikydamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija), Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas), šio bei kitų įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų ir veiklą grindžia savo įstatais.

2. Draudžiama steigti ir veikti asociacijoms, kurių tikslas arba veikimo būdai – prievarta nuversti ar pakeisti Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką arba pažeisti Lietuvos Respublikos teritorijos vientisumą, propaguoti karą ir smurtą, autoritarinį ar totalitarinį valdymą, kurstyti rasinę, religinę, socialinę nesantaiką, pažeisti žmogaus teises ir laisves, viešąją tvarką bei atlikti veiksmus, prieštaraujančius Lietuvos Respublikos įstatymams ir visuotinai pripažintoms tarptautinės teisės normoms, veikti dėl kitų valstybių interesų, jeigu jie yra priešingi Lietuvos valstybės interesams.

ANTRASIS SKIRSNIS ASOCIACIJOS STEIGIMAS IR REGISTRAVIMAS

4 straipsnis. Asociacijos steigimas

1. Asociacijos steigėjais gali būti 18 metų sulaukę veiksniūs fiziniai asmenys ir (ar) juridiniai asmenys, sudarę asociacijos steigimo sutartį. Minimalus asociacijos steigėjų skaičius yra trys.

2. Asociacijos steigimo sutartį pasirašo visi steigėjai.

3. Visi asociacijos steigėjai nuo asociacijos įregistravimo juridinių asmenų registre tampa jos nariais.

4. Asociacijos steigėjai iki asociacijos įregistravimo juridinių asmenų registre parengia įstatų projektą ir sušaukia steigiamąjį susirinkimą, kuriame priimami įstatai ir sudaromas bent vienas valdymo organas.

5. Steigiamos asociacijos vardu veikia steigimo sutartyje nurodytas arba steigiamojo susirinkimo įgaliotas asmuo.

5 straipsnis. Asociacijos steigimo sutartis

1. Asociacijos steigimo sutartyje turi būti nurodyta:

- 1) steigėjai (fizinį asmenų vardai, pavardės, asmens kodai ir adresai; juridinių asmenų pavadinimai, buveinės, kodai; steigėjų atstovų vardai ir pavardės ar pavadinimai, asmens kodai (kodai);
- 2) steigiamos asociacijos pavadinimas;
- 3) steigimo sutarties sudarymo data;
- 4) steigiamos asociacijos buveinė.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XI-610](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-21 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-610

2. Asociacijos steigimo sutartyje taip pat gali būti nurodyta:

- 1) steigėjų turtiniai ir neturtiniai įsipareigojimai, jų vykdymo tvarka ir terminai;
- 2) steigimo išlaidų kompensavimo tvarka;
- 3) ginčų tarp steigėjų sprendimo tvarka;
- 4) asmenys, kurie turi teisę atstovauti steigiamai asociacijai, jų teisės ir įgaliojimai;
- 5) steigiamojo susirinkimo sušaukimo ir jo sprendimų priėmimo tvarka;
- 6) kitos šiam ir kitiems įstatymams neprieštaraujančios nuostatos.

6 straipsnis. Asociacijos registravimas ir juridinių asmenų registro duomenys

1. Asociacija teisės aktų nustatyta tvarka turi būti įregistruota juridinių asmenų registre.
2. Asociaciją registruoti galima, jei sudaryta steigimo sutartis, sušauktas asociacijos steigiamasis susirinkimas, priimti asociacijos įstatai ir sudarytas bent vienas valdymo organas bei įvykdytos kitos steigimo sutartyje nustatytos prievolės.
3. Asociacijai įregistruoti juridinių asmenų registre šiam registrui pateikiami steigimo sutartis, asociacijos įstatai ir kiti Civilinio kodekso 2.64 straipsnyje nurodyti dokumentai.
4. Asociacija laikoma įsteigta nuo įregistravimo juridinių asmenų registre.
5. Be Civilinio kodekso 2.66 straipsnyje išvardytų duomenų, juridinių asmenų registre nurodomas asociacijos veiklos laikotarpis, jei jis yra ribotas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-610](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-21 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-610

TREČIASIS SKIRSNIS ASOCIACIJOS VALDYMAS

7 straipsnis. Asociacijos organai

1. Asociacija įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per savo valdymo organus.
2. Asociacijoje turi būti visuotinis narių susirinkimas ar kitas organas (konferencija, suvažiavimas, kongresas, asamblėja ar kt.), turintis visas ar dalį visuotinio narių susirinkimo teisių.
3. Asociacijos organui (konferencijai, suvažiavimui, kongresui, asamblėjai ar kt.), turinčiam visas visuotinio narių susirinkimo teises, taikomos šio Įstatymo nuostatos, taikytinos visuotiniam narių susirinkimui.
4. Jeigu sudaromas kitas asociacijos organas (konferencija, suvažiavimas, kongresas, asamblėja ar kt.), kuris turi tik dalį visuotinio narių susirinkimo teisių, tuomet visuotinis narių susirinkimas yra privalomas. Asociacijos organui, turinčiam dalį visuotinio narių susirinkimo teisių, taikomos šio Įstatymo nuostatos, taikytinos visuotiniam narių susirinkimui, išskyrus šio Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 ir 6 punktus, kuriuose numatytus sprendimus gali priimti tik visuotinis narių susirinkimas.

5. Asociacijoje turi būti valdymo organas (vienasmenis ar (ir) kolegialus).
6. Asociacijoje gali būti sudaromi kiti organai.
7. Asociacijos organų struktūra, kompetencija, sušaukimo ir sprendimų priėmimo tvarka nustatoma asociacijos įstatuose.
8. Asociacijos įstatuose nustatytų kolegialių organų, kurie nėra valdymo organai, nariams už veiklą neatlyginama.
9. Visuotiniai narių susirinkimai ir kolegialių organų posėdžiai turi būti protokoluojami.

8 straipsnis. Visuotinis narių susirinkimas

1. Visuotinis narių susirinkimas:
 - 1) keičia asociacijos įstatus;
 - 2) skiria (renka) ir atšaukia valdymo organų narius, jeigu asociacijos įstatai nenustato kitaip;
 - 3) skiria (renka) ir atšaukia kitų kolegialių organų, jei tokie organai numatyti asociacijos įstatuose, narius, jeigu asociacijos įstatai nenustato kitaip;
 - 4) nustato asociacijos narių stojamųjų įnašų dydį ir narių mokesčių dydį, jų mokėjimo tvarką, jei asociacijos įstatuose mokėjimo tvarka nenustatyta;
 - 5) per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos tvirtina asociacijos metinių finansinių ataskaitų rinkinį arba metinę ataskaitą;

TAR pastaba. 8 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1653](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06557

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

- 6) priima sprendimą dėl asociacijos pertvarkymo ar pabaigos (reorganizavimo ar likvidavimo);
- 7) priima sprendimą dėl kitų juridinių asmenų steigimo ar dėl tapimo kitų juridinių asmenų dalyviu, jeigu asociacijos įstatai nenustato kitaip;
- 8) priima sprendimą dėl asociacijos metinių finansinių ataskaitų rinkinio audito ir renka auditorių ar audito įmonę.

TAR pastaba. 8 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

2. Visuotinis narių susirinkimas sprendžia ir kitus šiame Įstatyme ir asociacijos įstatuose visuotinio narių susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus, jei pagal šį Įstatymą tai nepriskirta kitų asociacijos organų kompetencijai ir jei pagal esmę tai nėra valdymo organo funkcijos.

3. Visuotinis narių susirinkimas neturi teisės pavesti kitiems asociacijos organams spręsti visuotinio narių susirinkimo kompetencijai priklausančių klausimų, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 7 punktuose numatytus atvejus.

4. Visuotiniame narių susirinkime sprendžiamojo balso teisę turi visi asociacijos nariai. Vienas narys visuotiniame narių susirinkime turi vieną balsą. Jeigu asociacijos įstatuose numatytas kitas visas ar dalį visuotinio narių susirinkimo teisių turintis organas (konferencija, suvažiavimas, kongresas, asamblėja ar kt.), kai šis organas priima sprendimus, kiekvienas asociacijos nariams atstovaujantis asmuo turi tiek balsų, keliems asociacijos nariams jis atstovauja, jeigu asociacijos įstatuose nenustatyta kitaip. Visas ar dalį visuotinio narių susirinkimo teisių turinčiame organe narys dalyvauja asmeniškai pats (fizinis asmuo arba vienasmenis valdymo organas, o įstatymuose ir steigimo dokumentuose nustatytais atvejais – kitų organų nariai bei dalyviai – fiziniai asmenys, veikiantys pagal įstatymuose ir steigimo dokumentuose (įstatuose, nuostatuose) jiems suteiktas teises ir pareigas), išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, arba įstatymų nustatyta tvarka įgalioja kitą asmenį, arba su juo sudaro balsavimo teisės perleidimo sutartį. Asociacijos narys – juridinis asmuo gali būti atstovaujamas visuotiniame narių susirinkime tik to juridinio asmens darbuotojų, dalyvių ar valdymo organo narių.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1222](#), 2010-12-14, Žin., 2010, Nr. 153-7790 (2010-12-28), i. k. 1101010ISTA0XI-1222

Nr. [XIII-1595](#), 2018-10-25, paskelbta TAR 2018-11-12, i. k. 2018-18209

5. Asociacijos valdymo organų ir kitų kolegialių organų nariai, jeigu jie nėra asociacijos nariai, gali dalyvauti visuotiniame narių susirinkime be balso teisės.

6. Visuotinis narių susirinkimas šaukiamas asociacijos įstatuose nustatyta tvarka.

7. Visuotinis narių susirinkimas gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja daugiau kaip 1/2 asociacijos narių, jeigu asociacijos įstatuose nenustatyta kitaip. Visuotinio narių susirinkimo sprendimas, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 1 ir 6 punktuose nurodytus sprendimus ir tuos atvejus, kai renkami kolegialių organų nariai, laikomas priimtu, kai už jį gauta daugiau balsavimo metu dalyvaujančių narių balsų „už“ negu „prieš“ (asmenys, balsuodami susilaikę, neskaičiuojami, tai yra jie laikomi balsavimo metu nedalyvavusiais asmenimis), jeigu asociacijos įstatai nenustato didesnės daugumos. Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 6 punktuose nurodytiems visuotinio narių susirinkimo sprendimams priimti reikia ne mažiau kaip 2/3 susirinkime dalyvaujančių asociacijos narių balsų. Tais atvejais, kai skiriami (renkami) kolegialių organų nariai, sprendimai priimami asociacijos įstatų nustatyta tvarka.

8. Jeigu visuotiniame narių susirinkime nėra kvorumo, asociacijos įstatų nustatyta tvarka turi būti šaukiamas pakartotinis visuotinis narių susirinkimas, kuris turi teisę priimti sprendimus neįvykusio susirinkimo darbotvarkės klausimais, nesvarbu, kiek susirinkime dalyvavo asociacijos narių.

9. Asociacijos visuotinis narių susirinkimas gali būti šaukiamas teismo sprendimu, jei jis nebuvo sušauktas asociacijos įstatų nustatyta tvarka ir dėl to į teismą kreipėsi asociacijos narys ar valdymo organas.

9 straipsnis. Valdymo organai

1. Valdymo organas veikia asociacijos vardu, kai yra santykių su kitais asmenimis, taip pat sudaro sandorius asociacijos vardu.

2. Valdymo organas, be Civilinio kodekso 2.82 straipsnyje numatytų funkcijų, priima į darbą ir iš jo atleidžia darbuotojus, sudaro su jais darbo sutartis. Valdymo organas taip pat priima sprendimus dėl filialų ir atstovybių steigimo bei jų veiklos nutraukimo ir tvirtina jų nuostatus, jeigu asociacijos įstatai nenustato kitaip.

TAR pastaba. 9 straipsnio 2 dalies nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1653](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06557

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

3. Valdymo organas atsakingas už:

1) buhalterinės apskaitos organizavimą pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą;

2) metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir veiklos ataskaitos parengimą ir pateikimą kartu su auditoriaus išvada (tais atvejais, kai finansinių ataskaitų auditas atliktas) arba metinės ataskaitos parengimą ir pateikimą Juridinių asmenų registro tvarkytojui ir visuotiniam narių susirinkimui;

3) duomenų, nurodytų Civilinio kodekso 2.66 straipsnyje, pateikimą Juridinių asmenų registrui;

4) metinių finansinių ataskaitų rinkinio, veiklos ataskaitos ir auditoriaus išvados (tais atvejais, kai finansinių ataskaitų auditas atliktas) arba metinės ataskaitos paskelbimą asociacijos interneto svetainėje, jeigu asociacija ją turi;

5) sąlygų tretiesiems asmenims susipažinti su metinių finansinių ataskaitų rinkiniu, veiklos ataskaita ir auditoriaus išvada (tais atvejais, kai finansinių ataskaitų auditas atliktas) arba metine ataskaita asociacijos buveinėje sudarymą;

6) viešos informacijos paskelbimą;

7) savanoriškos veiklos Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo nustatyta tvarka organizavimą;

8) kitų valdymo organo pareigų, numatytų šiame Įstatyme ir asociacijos įstatuose, atlikimą.

TAR pastaba. 9 straipsnio 3 dalies nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

4. Jeigu asociacijoje sudaromi keli valdymo organai, asociacijos įstatuose turi būti nustatyta kiekvieno valdymo organo kompetencija.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

5. Už asociacijos nario veiklą valdymo organuose jo nariui gali būti atlyginama.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

6. Kolegialaus valdymo organo nariais gali būti fiziniai asmenys – asociacijos nariai ir asociacijos narių – juridinių asmenų pasiūlyti fiziniai asmenys. Asociacijos įstatuose gali būti nustatyti papildomi reikalavimai kolegialaus valdymo organo nariui.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

7. Kolegialus valdymo organas gali priimti sprendimus, kai jo posėdyje dalyvauja daugiau kaip 1/2 narių.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

10 straipsnis. Metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir veiklos ataskaita. Metinė ataskaita

1. Asociacijos įstatuose nurodytas valdymo organas, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytą atvejį, pasibaigus finansiniams metams turi parengti ir visuotiniam narių susirinkimui pateikti:

1) metinių finansinių ataskaitų rinkinį;

2) veiklos ataskaitą.

2. Metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro šios finansinės ataskaitos:

1) finansinės būklės ataskaita, kurioje rodomas visas asociacijos turtas, nuosavas kapitalas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną;

2) veiklos rezultatų ataskaita, kurioje rodomos visos asociacijos ataskaitinio laikotarpio pajamos, sąnaudos ir veiklos rezultatai – perviršis (pelnas) arba deficitas (nuostoliai);

3) finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, kuriame detalizuojamos ir paaiškinamos asociacijos finansinės būklės ataskaitoje ir veiklos rezultatų ataskaitoje nurodytos sumos, nurodomas vyriausiasis buhalteris (buhalteris) arba pagal sutartį apskaitos paslaugas teikianti (teikusi) įmonė, arba apskaitos paslaugas savarankiškai teikiantis (teikęs) asmuo ir laikotarpis, už kurį jis tvarko (tvarkė) asociacijos apskaitą, taip pat pateikiama papildoma reikšminga informacija ir kita šiame Įstatyme nurodyta informacija.

3. Asociacijos, kuri per ataskaitinius finansinius metus gavo paramą, finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte taip pat turi būti nurodyta informacija apie gautą finansinę ir nefinansinę (nefinansinei paramai priskiriant ir turtą, gautą naudotis panaudos teise) paramą ir jos panaudojimą. Pateikiant informaciją apie paramos teikėjus, turi būti atskirai nurodytas kiekvienas paramą suteikęs juridinis asmuo, jo suteiktos paramos dalykas ir jo vertė. Jeigu paramos teikėjo per ataskaitinius finansinius metus suteiktos paramos vertė neviršija 2 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių ir sudaro ne daugiau kaip 10 procentų asociacijos per ataskaitinius finansinius metus visos gautos

paramos ir (arba) visų gautų finansavimo sumų, paramą suteikęs juridinis asmuo gali būti nenurodomas.

4. Veiklos ataskaitoje turi būti nurodyta:

1) asociacijos veiklos tikslai, uždaviniai ir atlikti darbai, taip pat nurodomi ateinančių finansinių metų veiklos tikslai, uždaviniai ir planuojami atlikti darbai;

2) asociacijos narių skaičius finansinių metų pabaigoje ir praėjusių finansinių metų pabaigoje, atskirai išskiriant vienijamų juridinių asmenų skaičių ir jų pavadinimus, teisinę formą, kodus. Nurodyti vienijamų juridinių asmenų skaičių, pavadinimus, teisinę formą ir kodus turi asociacijos, kurios yra nevyriausybinės organizacijos.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2627](#), 2019-12-05, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20655

5. Veiklos ataskaitoje gali būti nurodyta ir kita informacija, kurią nusprendžia pateikti asociacijos valdymo organas ar visuotinis narių susirinkimas.

6. Asociacijos, kuri, vadovaudamasi Buhalterinės apskaitos įstatymu, yra pasirinkusi supaprastintą apskaitą, įstatuose nurodytas valdymo organas vietoj šio straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų gali rengti ir visuotiniam narių susirinkimui pateikti metinę ataskaitą, kurioje turi būti pateikta informacija, nurodyta šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose ir 3, 4 ir 5 dalyse.

7. Metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudarančių finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitos ir metinės ataskaitos parengimo tvarką nustato ir informacijos, nurodytos šio straipsnio 2, 4 ir 6 dalyse, turinį detalizuoja Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

TAR pastaba. 10 straipsnio nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1653](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06557

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

10¹ straipsnis. Metinių finansinių ataskaitų rinkinio, veiklos ataskaitos ir metinės ataskaitos pasirašymas, skelbimas ir teikimas

1. Metinių finansinių ataskaitų rinkinys, veiklos ataskaita ir metinė ataskaita turi būti pasirašyti asociacijos įstatuose nurodyto valdymo organo nario. Šiuose dokumentuose turi būti nurodytos pasirašančio asmens pareigos, vardas ir pavardė.

2. Metinių finansinių ataskaitų rinkinys, veiklos ataskaita kartu su auditoriaus išvada (tais atvejais, kai finansinių ataskaitų auditas atliktas), taip pat metinė ataskaita yra vieši dokumentai. Šie dokumentai, išskyrus fizinių asmenų asmens duomenis, kurie pagal įstatymus, reglamentuojančius fizinių asmenų asmens duomenų apsaugą, viešai neskelbiami, turi būti paskelbti asociacijos interneto svetainėje, jeigu asociacija ją turi. Be to, tretiesiems asmenims turi būti sudarytos sąlygos su šiais dokumentais susipažinti asociacijos buveinėje.

3. Asociacijos veiklos ataskaita turi būti pateikta Juridinių asmenų registro tvarkytojui kartu su metinių finansinių ataskaitų rinkiniu, o tais atvejais, kai yra atliktas finansinių ataskaitų auditas, kartu su audituotu metinių finansinių ataskaitų rinkiniu turi būti pateikta ir auditoriaus išvada. Asociacija, kuri turi teisę rengti metinę ataskaitą šio Įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju, metinę ataskaitą turi pateikti Juridinių asmenų registro tvarkytojui. Juridinių asmenų registro tvarkytojui pateikti dokumentai ne vėliau kaip per 30 dienų nuo jų gavimo dienos neatlygintinai skelbiami Juridinių asmenų registro tvarkytojo interneto svetainėje.

TAR pastaba. 10¹ straipsnio nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

KETVIRTASIS SKIRSNIS ASOCIACIJOS VEIKLA

11 straipsnis. Asociacijos teisės ir pareigos

1. Asociacija gali turėti ir įgyti tik tokias civilines teises ir pareigas, kurios neprieštarauja jos veiklos tikslams, nustatytiems Civiliniame kodekse, šiame Įstatyme ir asociacijos įstatuose.
2. Asociacija turi teisę vykdyti įstatymų nedraudžiamą ūkinę komercinę veiklą, kuri neprieštarauja jos įstatams bei veiklos tikslams ir reikalinga jos tikslams pasiekti.

12 straipsnis. Asociacijos įstatai

1. Asociacijos įstatai yra steigimo dokumentas, kuriuo asociacija vadovaujasi savo veikloje.
2. Asociacijos įstatuose turi būti nurodyta:
 - 1) asociacijos pavadinimas;
 - 2) asociacijos teisinė forma – asociacija;
 - 3) asociacijos buveinės keitimo tvarka;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-610](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-21 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-610

- 4) asociacijos veiklos tikslai, kurie turi būti apibūdinti aiškiai ir išsamiai, nurodant veiklos sritis bei rūšis;
- 5) asociacijos narių teisės ir pareigos;
- 6) stojamųjų įnašų ir narių mokesčių mokėjimo tvarka, jeigu įstatuose nėra nurodyta, kad ji bus patvirtinta atskiru dokumentu;
- 7) naujų narių priėmimo, narių išstojimo ir pašalinimo iš asociacijos tvarka bei sąlygos;
- 8) visuotinio narių susirinkimo kompetencija, sušaukimo tvarka, sprendimų priėmimo tvarka, jeigu nesudaromas kitas organas (konferencija, suvažiavimas, kongresas, asamblėja ar kt.), turintis visas visuotinio narių susirinkimo teises;
- 9) organas (konferencija, suvažiavimas, kongresas, asamblėja ar kt.), turintis visas ar dalį visuotinio narių susirinkimo teisių, jo kompetencija, sušaukimo atvejai ir tvarka, sprendimų priėmimo tvarka, narių dalyvavimo bei atstovavimo jiems šiame organe tvarka, jeigu toks organas sudaromas;
- 10) valdymo organai, jų kompetencija, kolegialaus valdymo organo, jei toks organas sudaromas, narių ir pirmininko (prezidento) skyrimo (rinkimo), atšaukimo ar sudarymo tvarka, laikotarpis, kuriam kolegialus valdymo organas sudaromas;
- 11) kiti kolegialūs organai, jei tokie organai sudaromi, jų kompetencija, narių bei pirmininko (prezidento) skyrimo (rinkimo), atšaukimo ar sudarymo tvarka, laikotarpis, kuriam kolegialūs organai sudaromi;
- 12) dokumentų ir kitos informacijos apie asociacijos veiklą pateikimo nariams tvarka, jeigu įstatuose nėra nurodyta, kad ji bus patvirtinta atskiru dokumentu;
- 13) pranešimų ir skelbimų paskelbimo tvarka, pagal kurią skelbiama vieša informacija;
- 14) filialų ir atstovybių steigimo bei jų veiklos nutraukimo tvarka;
- 15) asociacijos įstatų keitimo tvarka;
- 16) veiklos laikotarpis, jei jis yra ribotas;
- 17) lėšų ir pajamų naudojimo, taip pat asociacijos veiklos kontrolės tvarka.
3. Asociacijos įstatuose gali būti numatytos ir kitos asociacijos veiklos nuostatos, jeigu jos neprieštarauja Konstitucijai, Civiliniam kodeksui, šiam ar kitiems įstatymams.
4. Steigiamos asociacijos įstatas turi pasirašyti steigimo sutartyje nurodytas ar steigiamojo susirinkimo įgaliotas asmuo. Šis asmuo turi pasirašyti įstatas ne vėliau kaip per tris dienas nuo steigiamojo susirinkimo dienos.
5. Įsteigtos asociacijos pakeistus įstatas pasirašo valdymo organas arba visuotinio narių susirinkimo įgaliotas asmuo.
6. Įstatų pakeitimai įsigalioja nuo jų įregistravimo juridinių asmenų registre. Kartu su įstatų pakeitimais asociacija juridinių asmenų registrui turi pateikti visą pakeistų asociacijos įstatų tekstą (naują redakciją).
7. Įstatas pasirašiusių fizinių asmenų parašų tikrumas notaro netvirtinamas.

13 straipsnis. Asociacijos nariai

1. Asociacijos nariais gali būti 18 metų sulaukę veiksnūs fiziniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytą atvejį, ir (ar) juridiniai asmenys. Minimalus asociacijos narių skaičius yra trys. Asmuo gali būti kelių asociacijų nariu.

2. Asociacijų, kurių veikla susijusi su vaikų ir jaunimo poreikiais, nariais gali būti ir jaunesni kaip 18 metų asmenys.

3. Už jaunesnius kaip 14 metų asmenis prašymus tapti asociacijos nariais asociacijos įstatuose nustatytam valdymo organui pateikia jų tėvai arba globėjai. Jaunesni kaip 18 metų asmenys asociacijoje gali įgyti teises ir pareigas Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

4. Asociacijos narys turi tokias teises:

1) dalyvauti ir balsuoti asociacijos visuotiniame narių susirinkime;

2) naudotis asociacijos teikiamomis paslaugomis;

3) susipažinti su asociacijos dokumentais ir gauti visą asociacijos turimą informaciją apie jos veiklą;

4) bet kada išstoti iš asociacijos. Tokiu atveju stojamieji nario įnašai ir nario mokesčiai ar kitaip asociacijai nuosavybėn perduotos lėšos ir turtas negrąžinami;

5) kitas teisės aktuose ir asociacijos įstatuose nustatytas teises.

5. Asociacijos buveinėje, taip pat asociacijos filialų ir atstovybių buveinėse turi būti visų asociacijos narių sąrašas. Su šiuo sąrašu turi teisę susipažinti kiekvienas asociacijos narys.

6. Asociacijos narys privalo laikytis asociacijos įstatų.

14 straipsnis. Asociacijos veiklos garantijos

Valstybės ir savivaldybių institucijoms ir pareigūnams įstatymų nenustatytais atvejais ir tvarka, politinėms partijoms ir politinėms organizacijoms, kitoms organizacijoms ir asmenims draudžiama kištis į asociacijos veiklą ir į jos vidaus reikalus.

15 straipsnis. Asociacijos tarptautiniai ryšiai

Asociacija įstatų nustatyta tvarka gali įstoti į tarptautines organizacijas, kurių tikslai ir veikla neprieštarauja Konstitucijai, šiam ar kitiems įstatymams.

16 straipsnis. Asociacijos veiklos ribojimai

1. Asociacijai leidžiama nuosavybės ar bet kokiomis kitomis teisėmis valdomą turtą ir lėšas perleisti, užtikrinti juo prievolių įvykdymą ar kitaip apriboti savo valdymo, naudojimo ir disponavimo teises į jį tik tuo atveju, kai tuo siekiama įgyvendinti asociacijos įstatuose nustatytus veiklos tikslus (įskaitant ir labdaros, ir paramos tikslus, nustatytus įstatuose pagal Labdaros ir paramos įstatymą).

2. Net ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais asociacijai draudžiama:

1) neatlygintinai perduoti asociacijos turtą nuosavybėn asociacijos nariui, valdymo ir kolegialių organų nariui, asociacijoje darbo sutarties pagrindu dirbančiam asmeniui ar su jais susijusiam asmeniui, ar trečiajam asmeniui, išskyrus labdaros ar paramos tikslus, nustatytus įstatuose pagal Labdaros ir paramos įstatymą;

2) mokėti asociacijos steigėjui ar nariui išmokas iš perviršio (pelno) dalies ar perduoti likviduojamos asociacijos turto dalį, viršijančią stojamąjį nario įnašą ar mokestį;

TAR pastaba. 16 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

3) asociacijos turtą ir lėšas, įskaitant perviršį (pelną), jokia forma, išskyrus labdarą ir paramą pagal Labdaros ir paramos įstatymą, skirstyti tos asociacijos ir (ar) jos valdymo organų nariams, asociacijoje darbo sutarties pagrindu dirbantiems asmenims, išskyrus atvejus, kai yra mokamas darbo užmokestis, kitos su darbo teisiniais santykiais susijusios išmokos ir kai autorinės sutarties pagrindu mokamas autorinis atlyginimas, atlyginama už suteiktas paslaugas ar parduotas prekes;

TAR pastaba. 16 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

4) suteikti paskolas, įkeisti asociacijos turtą (išskyrus atvejus, kai turtas įkeičiamas asociacijos prievolėms užtikrinti), garantuoti, laiduoti ar kitaip užtikrinti kitų asmenų prievolių įvykdymą. Ši nuostata netaikoma, kai skolinamasi iš kredito įstaigų ir kai Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys arba Lietuvos Respublikos įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti teisės aktai numato kitaip;

5) skolintis pinigų iš asociacijos nario ar su juo susijusio asmens ir mokėti palūkanas. Ši nuostata netaikoma, kai skolinamasi iš kredito įstaigų;

6) skolintis iš kitų asmenų, mokant neprotingai dideles palūkanas;

7) pirkti prekes ir paslaugas už akivaizdžiai per didelę kainą, išskyrus atvejus, kai tokiu būdu yra suteikiama labdara asmeniui, kuris pagal Labdaros ir paramos įstatymą yra labdaros gavėjas;

8) parduoti asociacijos turtą už akivaizdžiai per mažą kainą, išskyrus atvejus, kai tokiu būdu yra suteikiama labdara asmeniui, kuris pagal Labdaros ir paramos įstatymą yra labdaros gavėjas;

9) steigti juridinį asmenį, kurio civilinė atsakomybė už juridinio asmens prievolės yra neribota, arba būti jo dalyviu;

10) vykdyti valstybės ar savivaldybių, jų institucijų ar pareigūnų bei valstybės tarnautojų viešojo administravimo funkcijas, jeigu to nenumato kiti įstatymai;

11) vykdyti profesinių sąjungų, religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų bei pagal jų kanonus, statutus ar kitas normas tos pačios religijos tikslams įgyvendinti įsteigtų juridinių asmenų, kredito unių ir kitų juridinių asmenų, kurie yra kitos teisinės formos, funkcijas, jei šias funkcijas pagal įstatymų nuostatas gali vykdyti tik tam tikros teisinės formos juridiniai asmenys;

12) ginkluoti savo narius, organizuoti jiems karinius mokymus ir steigti karinius būrius, išskyrus įstatymų numatytus atvejus.

3. Šio straipsnio 2 dalies 1 ir 5 punktuose numatytas su nariu susijęs asmuo yra:

1) asociacijos nario – fizinio asmens artimasis giminaitis, sutuoktinis (sugyventinis), sutuoktinio (sugyventinio) artimasis giminaitis;

2) juridinis asmuo, kuris turi daugiau kaip pusę balsų asociacijos nario – juridinio asmens organe;

3) juridinis asmuo, kurio organe daugiau kaip pusę balsų turi asociacijos narys, šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas asmuo ar šie asmenys kartu.

4. Asociacija pinigus, gautus kaip paramą, taip pat kitus negrąžintinai gautus pinigus ir kitą turtą naudoja juos davusio asmens nurodytiems tikslams, jeigu asmuo tokius tikslus nurodė. Asociacija šiuos gautus pinigus privalo laikyti atskiroje sąskaitoje, taip pat sudaryti išlaidų sąmatą, jei tai numatyta teisės aktuose arba pinigus davęs asmuo to reikalauja. Asociacija negali priimti pinigų ar kito turto, jei duodantis asmuo nurodo juos naudoti kitiems, negu asociacijos įstatuose yra nustatyta, tikslams.

PENKTASIS SKIRSNIS ASOCIACIJŲ PERTVARKYMO IR PABAIGOS YPATUMAI

17 straipsnis. Asociacijų pertvarkymo ir pabaigos ypatumai

1. Asociacijos pertvarkomos, pasibaigia (reorganizuojamos ar likviduojamos) Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

2. Vienu metu asociacija negali būti ir reorganizuojama, ir pertvarkoma.

3. Jeigu asociacijoje liko mažiau negu trys nariai, per trisdešimt dienų apie tokį narių sumažėjimą asociacija turi pranešti juridinių asmenų registrai Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka.

4. Likęs asociacijos turtas ir lėšos, įstatymų nustatyta tvarka patenkinus visus kreditorių reikalavimus ir asociacijos narių reikalavimus dėl asociacijos turto dalies, nevyršijančios nario stojamojo įnašo ar mokesčio, iki asociacijos išregistravimo iš juridinių asmenų registro perduodami

kitam ar kitiems viešiesiems juridiniams asmenims, kuriuos nustato visuotinis narių susirinkimas ar teismas, priėmę sprendimą likviduoti asociaciją.

5. Be kitų šiame Įstatyme ir Civiliniame kodekse nustatytų pareigų, asociacijos likvidatorius privalo:

1) viešai paskelbti asociacijos įstatuose nurodytame dienraštyje apie asociacijos likvidavimą ir pateikti juridinių asmenų registrai dokumentus, patvirtinančius sprendimą likviduoti asociaciją bei savo duomenis;

2) sudaryti likvidavimo laikotarpio pradžios finansinės būklės ataskaitą;

TAR pastaba. 17 straipsnio 5 dalies 2 punkto nuostatos taikomos rengiant 2019-01-01 ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, veiklos ataskaitas ir metines ataskaitas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

3) perduoti likusį asociacijos turtą šio Įstatymo nustatyta tvarka;

4) sudaryti asociacijos likvidavimo aktą. Asociacijos likvidavimo akte aprašoma likvidavimo eiga ir patvirtinama, kad atlikti visi su likvidavimu susiję veiksmai;

5) perduoti dokumentus saugoti Archyvų įstatymo nustatyta tvarka;

6) pateikti juridinių asmenų registro tvarkytojui asociacijos likvidavimo aktą ir kitus dokumentus, reikalingus asociacijai išregistruoti.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Asociacijų ir visuomeninių organizacijų, įsteigtų iki šio Įstatymo įsigaliojimo, įstatai galioja tiek, kiek jie neprieštarauja Civiliniam kodeksui, šiam ir kitiems įstatymams.

2. Iki šio Įstatymo įsigaliojimo įregistruotos asociacijos ir visuomeninės organizacijos yra laikomos juridiniais asmenimis, kurių teisinė forma yra asociacija, be atskiro perregistravimo.

3. Visuomeninių organizacijų padaliniai, iki šio Įstatymo įsigaliojimo įsteigti kaip juridiniai asmenys, nuo šio Įstatymo įsigaliojimo yra laikomi juridiniais asmenimis, kurių teisinė forma yra asociacija, be atskiro perregistravimo. Šių asociacijų įstatai galioja tiek, kiek jie neprieštarauja Civiliniam kodeksui, šiam ir kitiems įstatymams. Jeigu šio Įstatymo įsigaliojimo dieną tokios asociacijos narių yra mažiau negu trys, Civilinio kodekso 2.106 straipsnio 6 punkte nustatytas terminas yra skaičiuojamas nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos.

4. Šio Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 9 punktą netaikomas asociacijoms ar visuomeninėms organizacijoms, įsteigusioms juridinį asmenį, kurio civilinė atsakomybė už juridinio asmens prievoles yra neribota, arba tapusioms jo dalyviu iki šio Įstatymo įsigaliojimo.

5. Asociacijas ir visuomenines organizacijas, taip pat jų duomenų ir dokumentų pakeitimus, dėl kurių registravimo pareiškimai registro tvarkytojui buvo pateikti atitinkamai Asociacijų įstatymo (Žin., 1996, Nr. [32-786](#)) ar Visuomeninių organizacijų įstatymo (Žin., 1995, Nr. [18-400](#)) nustatyta tvarka iki šio Įstatymo įsigaliojimo ir kurių registravimo procedūra nebaigta, registruoja valstybės įmonė Registrų centras pagal iki šio Įstatymo įsigaliojimo galiojusią tvarką.

19 straipsnis. Įstatymų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios:

1) Lietuvos Respublikos visuomeninių organizacijų įstatymas (Žin., 1995, Nr. [18-400](#));

2) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos visuomeninių organizacijų įstatymo įgyvendinimo“ (Žin., 1995, Nr. [18-401](#));

3) Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas (Žin., 1996, Nr. [32-786](#));

4) Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos visuomeninių organizacijų įstatymo įgyvendinimo“ 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [53-1251](#));

5) Lietuvos Respublikos visuomeninių organizacijų įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [65-1545](#));

6) Lietuvos Respublikos visuomeninių organizacijų įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 59-1653);

7) Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 15 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [52-1815](#)).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-610](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-21 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-610

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 5, 6, 12 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1222](#), 2010-12-14, Žin., 2010, Nr. 153-7790 (2010-12-28), i. k. 1101010ISTA0XI-1222

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1653](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06557

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-488](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-29, i. k. 2017-11075

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 10 straipsnio pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1179](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09070

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 8, 9, 10, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10-1 straipsniu įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1595](#), 2018-10-25, paskelbta TAR 2018-11-12, i. k. 2018-18209

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 8 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2627](#), 2019-12-05, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20655

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 10 straipsnio pakeitimo įstatymas